

Anton Denk

Austriackie Muzeum Wolnomularstwa

Ars Regia : czasopismo poświęcone myśli i historii wolnomularstwa 3/2(7),
157-158

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Anton Denk (Wiedeń)

AUSTRIACKIE MUZEUM WOLNOMULARSTWA

„*Wolnomularstwo od czasów baroku po dzień dzisiejszy*”. Pod tym hasłem Austriackie Muzeum Wolnomularstwa w zamku Rosenau uzyskało nowy kształt w dwudziestym roku swego istnienia.

Muzeum daje znakomity pogląd na pozostający pod wpływem Oświecenia, tolerancji i humanitaryzmu rozwój tego męskiego stowarzyszenia, poczynając od XVIII wieku aż po dzień dzisiejszy, ukazuje jego wzloty i upadki, okresy świetności i prześladowań. Wybitne osobistości życia publicznego, lekarze i artyści, książęta Kościoła, naukowcy i elita gospodarcza, szlachta i mieszczaństwo, reprezentowali ten dorobek myśli i bywali za to czczeni, a często także potępiani.

Wszystko to widzi i przeżywa zwiedzający w pomieszczeniach rytualnych i świątyni dawnej osiemnastowiecznej loży. Sale urządził i wyposażył w symbolikę wolnomularską architekt i malarz Rincolin. Malowidło na suficie jest dziełem jednego z najwybitniejszych austriackich malarzy epoki Baroku – Daniela Grana.

Zamek Rosenau, już tylko dzięki swemu położeniu wśród pięknej przyrody i swej architekturze, jest kulturalnym ośrodkiem regionu. Zbudowany przez panów von Graiß renesansowy zamek, wymieniony po raz pierwszy w dokumentach w 1593 roku, został w połowie XVIII wieku przebudowany na zamek barokowy przez hrabiego Leopolda Christopha Schallenbergę, według planów słynnego mistrza budowlanego epoki Baroku, Munggenasta. Hrabia Joseph Schallenberg sprzedał w 1803 roku zamek wraz z dobrami; po wielokrotnych zmianach właścicieli zamek i ziemię zakupił w 1868 roku Matthias Schönerer. Jego syn, Georg Ritter von Schönerer przejął majątek w 1883 roku i zarządzał nim aż do swej śmierci w 1921 roku.

W 1938 roku w posiadanie zamku weszło Niemieckie Towarzystwo Osiedleńcze (Deutsche Ansiedlungsgesellschaft). W latach wojny budynek nabył baron Lazarini-Zobelsberg, zaś w roku 1945 radzieckie władze okupacyjne zarekwirowały go, mylnie uznając za „własność niemiecką”. Po odejściu okupanta baron Lazarini nie był w stanie doprowadzić do porządku mocno zdewastowanego i pozbawionego gospodarskiego zaplecza zamku i sprzedał go w 1964 roku Towarzystwu Osiedleńczemu Dolnej Austrii (Siedlungsgesellschaft des Landes Niederösterreich).

W związku z utworzeniem w 1971 roku okręgu Zwettl-N.A. włączono dawną gminę Schloß Rosenau do miejskiej gminy Zwettl, pod warunkiem odrestaurowania i przywrócenia do życia „jej zamku”. Zobowiązanie to

zostało wypełnione w roku 1974/75 i dzięki pomocy landu Dolnej Austrii zamek wraz z miejscowością przywrócono do kulturalnego i gospodarczego życia. Odpowiedzialny za zamek Rosenau i jego wielorakie zadania jest dzierżawca zamku, Museumverein.

Na terenie zamkowym znajduje się również wybudowany w latach 1739-40 kościół parafialny. Interesujący fresk sufitowy ukazuje adorację Św. Trójcy i przypisuje się go Paulowi Trogerowi. Ołtarz Matki Boskiej zdobi kopia słynnej Madonny Sykstyńskiej Rafaela.

(Z niemieckiego przełożyła Maria Cegielska)